

Prenumerata „Kur. Warsz.”
wynosi w Warszawie rocznie
rs. 4 k. 80 półrocznie rs. 2 k. 40,
kwartalnie rs. 1 kopiejek 20, mie-
sięcznie k. 40; za odnośnienie do
domu dopłaca się k. 5 na miesiąc.
Numer pojedynczy w Kan-
torze Redakcji kop. 5.
Redakcja otwarta od 11-ej
rano do 2-ej po południu.

KURIER WARSZAWSKI

ROK PIĘDZIESIĄTY CZWARTY.

Dziś Ś. Grzegorza i Papieża.
Piątek: ŚŚ. Nicefora Biskupa i Modesty.
Sobota: Ś. Matyldy Królowej Wdowy
Niedziela ŚŚ. Longina M. i Leontyny.

Wschód słońca o godzinie 6 min. 27
Zachód „ „ 5 55

Długość dnia godzin 11 min. 33.
Przybyło „ „ 3 55.

Adres Redakcji „Kurjera Warsz.”: PLAC TEATRALNY Nr 5, dom W. L. ZABŁOCKIEJ

Poniedziałek ŚŚ. Cyrylaka i Jakona i Tadeusza
Wtorek: ŚŚ. Gertrudy P. i Patrycjusza B.
Środa: Ś. Gabryela Archanioła.
Czwartek: Ś. Józefa Obl. N. M. P.

Na prowincji i w Cesar-
stwie wynosi rocznie rub. 8;
(w tem mieści się już opłata po-
czątkowa za przyjęcie rs. 1 kop. 40;
czas za opakowanie i Ekspedycję
rs. 1 kop. 20).
Prenumerata przyjmuje się ro-
cznie, półrocznie i kwartalnie.
Rękopisy nadsyłane do
Redakcji nie zwracają się.

— W dniu jutrzejszym w kościołach: Ś-tej Anny
na Krak. Przedmieściu, obok Wystawy Sztuk Pię-
knych i u Ś-go Jacka przy ulicy Freta, odprawione
zostaną Nabożeństwa passyjne. Rozpoczną się o go-
dzinie 4-tej po południu.

— W Rozkazach Warszawskiego Ober-Policmajstra do Po-
licji Wykonawczej za NNr 53 i 54 wydanymi, zamieszczono:
Na zasadzie postanowienia b. Namiestnika w Królestwie,
z dnia 12 (24) kwietnia 1857 roku za Nr 3609, objawionego
w reskrypcie b. Komisji Rządowej Spraw Wewnętrznych i
Duchownych z d. 7 (19) września 1857 r. za Nr 5240/1400,
surowo zaleconem zostało wszystkim duchownym staroza-
konnym i rabinom, ściśle czuwać nad zachowaniem spoko-
jności i porządku w czasie wykonywania pod ich przewo-
dnictwem—przez współwyznawców obrzędów religijnych po-
za obrębem domów modlitwy, jak na przykład, przy przeno-
szeniu po ulicach ródów (pięciu ksiąg Mojżesz) i t. p.,
z zastrzeżeniem, że za naruszenie takowego przez tych osta-
tnich, odpowiedzialność dotknie wyżej rzeczonych duchownych.

Na zasadzie rozporządzenia b. Ober-Policmajstra, Genera-
l-Majora Anickowa, z dnia 17 (29) października 1859 roku
za Nr 83518, osoby—zamierzające przenosić ród do do-
mów modlitwy, obowiązane są oznajmić o tem dozoru bō-
żniczemu, dla wydelegowania duchownego do ceremonji i
zawiadomienia o tem Policję, w celu przestrzegania po-
rządku.

Tymczasem doszło do mojej wiadomości, że starozakonni
tutejsi, pozwalają sobie przenosić ród, nie tylko bez
zwolenia na to dozoru bōżniczego i zawiadomienia miejsco-
wej Policji, lecz nadto w czasie przechodu przez ulice po-
dobnych ceremonji, dopuszczają się różnych nadużyć, za-
klójących spokój i porządek.

W celu zapobieżenia na przeszłość tego rodzaju niepo-
rządkom, polecam Komisarzom cyrkulowym, nie dozwolić
starozakonnym, pod żadnym pozorem przenosić ceremonjal-
nie ród, i odprawiać publicznie podobne obrzędy, bez
zachowania wzmiankowanych przepisów, w czasie zaś pocho-
du ceremonji, nie mieszając się do takowej, ograniczyć się
jedynie na przestrzeganiu porządku i spokojności i w ogóle
nie dozwalać żadnych nadużyć. O wykraczających więc prze-
ciw niniejszemu rozporządzeniu, donosić mnie w celu ukar-
ania winnych podług prawa. (G. P.)

— W Rozkazach Warszawskiego Ober-Policmajstra do Po-
licji Wykonawczej za NNr 55, 56 i 57 wydanymi, zamieszczono:
— Na zasadzie postanowienia zostającego pod moim prze-
wodnictwem Głównego Komitetu Cholerycznego z d. 12 (24)
października r. z., zatwierdzonego przez b. Namiestnika
w Królestwie, z powodu następującej ciepłej pory—polecam
Komisarzom cyrkulowym wydać rozporządzenie, co do nie-
zwłocznej rozpoczęcia ściśle dezynfekcji rynsztoków ze-
wnętrznych i w podwórzach, kloak, śmietników i dołów do
zlewania pomyj—pod osobistym swoim dozorem i jak najsu-
rowszą za niewykonanie tego, odpowiedzialnością—tak wła-
ścicieli i rządców domów, jako i miejscowych naczelników
uczestkowych. (G. P.)

—d— Nauki przyrodzone są teraz w wielkich n pu-
bliczności łaskach, a najwidoczniejszym tego dowodem
okoliczność, że odczyty w przedmiotach z tych nauk
daleko liczniejszych mają słuchaczy niż wszelkie
inne.

Dzieje się tak zarówno na odczytach niedzielnych
dla rzemieślników, jak i na prelekcjach urządzanych
w Sali Ratuszowej na Osady Rolne, lub w Resursie,
choćby odczyt nie miał filantropijnych celów.

Wczoraj naprzykład, pomimo niepogody, pomimo
przedstawienia „Afrykanki” w Teatrze Wielkim, wre-
szcie pomimo nowej sztuki w Teatrze Rozmaitości,
co musiało odciągnąć liczne koło ludzi inteligentnych,
sala Ratuszowa przepełniona była słuchaczami płci o-
bojej, którzy przysili posłuchać wykładu o telegra-
fach elektrycznych, mianego na dochód Osad Rolnych
przez p. Eugenjusza Dziewulskiego, asystenta kate-
dry fizyki przy tutejszym Uniwersytecie.

Prelegent wybrał bardzo dobry do odczytu przed-
miot, bo stanowiący pewną całość, dającą się zamknąć
w niewielkich ramach dwóch odczytów.

Drugą lepszą jeszcze stronę tego przedmiotu, sta-
nowi jego nadzwyczajna ważność tak pod wzglę-
dem naukowym jak i społecznym, nikt bowiem nie
zaprzeczy, że telegrafia elektryczna przy spółudziale
kolei żelaznych, pozwala ludzkości żyć szybciej niż
dawniej, tak, że dziś w porównaniu z zeszłym pół-
wiekiem, wypadki społeczne następują po sobie z go-
rącym tempem pośpiechem.

Jako wstęp konieczny do zrozumienia dalszych ob-
jaśnień, prelegent musiał przytoczyć przede wszystkim
ważniejsze wiadomości o elektryczności, jej własno-
ściach, o ile te mają związek z zastosowaniem do tele-
grafów.

Objaśnienia rozpoczęły się od zasadniczych doświad-
czeń z przyciąganiem i odpychaniem ciał naelektry-
zowanych. Miały się one odbywać przy pomocy ma-

chiny elektrycznej systemu Holtza, dającej bardzo po-
tężne skutki, choć niewielkie rozmiarami. Machina
jednak, chociaż bezustannie ogrzewana, prawie wcale
nie okazywała objawów elektryczności. Ogrzewanie
bowiem przedsiębrane dla utrzymania w stanie su-
chym jej części składowych, nie było w stanie zrówno-
ważyć wilgoci panującej wczoraj w atmosferze, a tem-
bardziej w sali wypełnionej słuchaczami.

Taki to już zresztą zwykły los wszystkich doświad-
czeń z elektrycznością statyczną przedsiębranych wśród
tłumnego audytorjum.

Objaśniewszy z kolei powstawanie elektryczności tak
zwanej dynamicznej w skutek działania chemicznego
w stosach galwanicznych, prelegent przeszedł do spo-
strzeżeń i odkryć, które z czasem doprowadziły do
telegrafji elektrycznej.

Prąd elektryczny rozkłada, jak wiadomo, wodę na
części składowe, to jest wodór i tlen, przyczem pęche-
rzyki tych gazów obficie się wydzielają na końcach
zamieszczonych w wodzie drutów przewodzących
strumień elektryczny. Otóż zjawisko to najpierw
było zastosowane do przesyłania znaków jeszcze w ro-
ku 1811 przez Semmerringa, który projektował aby
pomiędzy dwiema miejscowościami przeprowadzić 25
drutów, zanurzonych końcami w naczyniu szklanem
pełnem wody. Każdy drut odpowiadać miał jednej
literze lub cyfrze. Depeszę odczytywano literę po
literze w miarę wydzielających się pęcherzyków gazu
przy tym lub owym drucie.

Ciekawe to doświadczenie prelegent okazał wczoraj
w sposób bardzo efektowny, gdyż naczynie z wodą,
poddane rozkładowi za pomocą dwóch drutów połą-
czonych ze stosem elektrycznym, umieszczone było
wewnątrz latarni magicznej oświetlonej światłem
Drumonda. W skutek takiego urządzenia widzowie
mogli widzieć zjawisko w znacznie powiększonej skali,
rzucane na białą zasłonę jako obraz optyczny.

Daleko łatwiejszej i dokładniejszej w zastosowaniu
zasady telegrafji dostarczyły odkrycia Oersteda, fizy-
ka w Kopenhadze w roku 1819, mianowicie wahania
się igły magnesowej pod wpływem prądu elektrycz-
nego.

Kto pierwszy zjawisko to spożytkował na rzecz te-
legrafji, nie można stanowczo powiedzieć. W roku
bowiem dopiero 1829 Schilling pomysł ten ujął
w naukowo ułożony program i przedstawił go w Pe-
tersburgu pod ocenieniem specjalnie wyznaczonej do
tego komisji, która jak wszystkie prawie komisje nau-
kowe wydała sąd, że wynalazek nic nie wart. Według
niektórych wszakże uczonych już w parę lat po od-
kryciach Oersteda jeden ze słuchaczy uniwersytetu
berlińskiego, jakiś szlachcic meklemburski poświęca-
jący się fizyce i... miłości, zbudować miał pierwszy
rzeczywisty telegraf dla porozumienia się ze swą uko-
chaną, do której domu wzbrowniono mu wstępu.

Według tego istotnym wynalazcą telegrafów elek-
trycznych byłaby potrzeba i miłość.

Nie darmo maksyma powiada, że potrzeba jest
matką wynalazków i że miłość prawdziwa cuda potrafi
zdzialać.

Bądź co bądź, ani Szyling petersburski ani szlach-
cic meklemburski nie doprowadzili swoich pomysłów
do takiego stopnia praktyczności, by mogły znaleźć
zastosowanie na większą skalę.

Dopiero Wheatstone w Londynie w r. 1840 zdołał
zbudować rzeczywisty telegraf elektryczny, zasto-
sowawszy doń elektromagnesy, które w miarę przecho-
dzenia przez nie prądu elektrycznego przyciągały lub
odpychały kawałki miękkiego żelaza.

Amerykanin Morse niewiele w istocie zmienił wy-
nalazek Wheatstone'a, ale telegraf jego wszedł w po-
wszechnie użycie rugując wszystkie poprzednie.

Prelegent, tłumacząc budowę ważniejszych odmian
telegrafów, okazywał je albo w rysunku na wielką
skalę zrobionym albo robiąc doświadczenia na sa-
mych przyrządach.

Tym sposobem okazane były w stanie czynnym te-
legrafy cyferblatowe zbudowane przez Siemens'a
i Haskego w Berlinie a używane dawniej na linii War-
szawsko-Wiedeńskiej i przez Zarząd tej Drogi uprzej-
mie używane prelegentowi.

Również okazane były aparata Morsego i ich części
składowe pochodzące z niedawno tu otworzonej pra-

cowni telegraficznej p. Petscha a częścią ze składów
zarządu kolei Wiedeńskiej.

Na zakończenie odczytu prelegent opisał przyrząd
Hughesa drukujący odrazu depeszę na pasku papieru.

Wykład p. Dziewulskiego trwał blisko półtorej go-
dziny ale jasność i przystępność jego czas ten skró-
ciły.

Drugi i ostatni odczyt o telegrafach p. D. mieć bę-
dzie nie w niedzielę ale w sobotę o godzinie 6-tej po
południu i zapewne ściągnie nie mniej licznych słucha-
czy jak wczoraj.

—B— Na widowisku repertuarowym, ukazała się
wczoraj „Gwiazda.” Skromność z jaką zachował się
afisz względem francuskiego odkrywcę tej „gwiazdy”,
nie wymieniwszy jego nazwiska, pozwalała się już do-
myślać, że będzie ona nie pierwszej wielkości; przed-
stawienie wczorajsze aż nadto domysł ten stwierdziło.
Wieść niesie, że jakiś astronomiczno-dramatyczny ano-
nym, studiując pilnie „Noce na Cmentarzu,” Gozłana
dostrzegł tę „gwiazdę” na powieściowym firmamencie
i kazał jej na scenie rywalizować ze światłem gazo-
wem. Pogłoski tej nie mieliśmy ani czasu, ani ochoty
sprawdzać... cała konstellacja gwiazd podobnych,
nie warta by była takiego zachodu. O ile przypomi-
namy sobie nasze młodociane wrażenia—„Noce na
Cmentarzu” Gozłana, należały do tych powieści, które
nam rozkosznie dech w piersiach tamowały... jakim
sposobem między sceny tak gorączkowo zajmujące,
mógł się zabłąkać nudny epizod, obrany za treść
wczorajszej komedji—nie myślimy bynajmniej zasta-
nawiać się nad tem w niniejszej pobieżnej wzmiance.

Nudną jest ta „Gwiazda,”—a to zapewne wystarczy
czytelnikowi, który prawdopodobnie nie będzie cieka-
wy skąd nudy pochodzą. Smutny ten przymiotnik
nie tyle się stosuje do właściwej gwiazdy, którą jest
panna Perceval, aktorka francuzka, grająca rolę go-
ścinne w Londynie, ile do arystokratycznych jej sa-
telitów, lordów Montgomery i Clifford, którzy jako miej-
sce i czas niezbyt przyzwoitego dla lordów pojedynku
na ekscentryczność,—obrali sobie nocną porę i miesza-
nie artystki. Prześladowana spleenowatemi zapa-
łami angiłków, aktorka, nie ma czasu nawet być nu-
dną—tak wszechwładnie i despotycznie rozgościł się
we własnym jej mieszkaniu szlachetni lordowie, którzy
złożywszy jej według przyjętego zwyczaju hołdy swo-
je po widowisku teatralnem, wolą być niegrzeczniemi
i uchybić najelementarniejszym zasodom dobrego wy-
chowania, aniżeli dać się wzajemnie ubiedz w staraniu
o względy artystki. Sytuacja to z natury dość ko-
miczna, byle się nie przewlekła nadmiarę; tak się je-
dnak staje z uszczerbkiem zajęcia i jakiego takiego
prawdopodobieństwa.

Panna Perceval przyjąwszy podarunki i hołdy,
szczerze wyjawia swoje zdanie że wielka aktorka, jak
każda prosta śmiertelniczka, spać w nocy potrzebuje,
a gdy to nie pomaga, częstuje swych gości wicherzą,
sądząc że według przyjętych dziś zwyczajów, otarcie
ust serwetą, będzie hasłem pożegnania. Ale przed-
stawiciele high-lifu angielskiego, i tego się nie domy-
ślają—i artystka musi się uciec aż do początków no-
cnej tualety, ażeby tych panów z salonu swego wypro-
sić. Lordowie wychodzą, każdy innemi drzwiami, co
im nie przeszkadza powrócić za chwilę, kiedy już ak-
torka, sądząc iż pozbyła się natrętów, udaje się na
spoczynek. Znalazłszy się w szrankach powtórnie, ry-
wale zaczynają walkę na dziwactwa, tak dalece zapo-
minając o angielskiej zasadzie my house is my kingdom
że bez ceremonji rozciągają się na fotelach w celu
wzajemnego uspienia czujności za pomocą snu udane-
go. W takiej pozycji zostaje ich panna Perceval, któ-
ra usłyszawszy z sypialni rozmowę wchodzi do salonu
i podbudzona do pustoty tem szczególnie współza-
wodnictwem, zostawia przed każdym chrapiącym swój
...pantofelek.

To co następuje po przebudzeniu antagonistów, jest
już nagromadzeniem na karb brytańskiej ekscentry-
czności takich nieloiczności, że oszczędzimy opowia-
dania ich czytelnikom, poprzestając na zapewnieniu
że nie wygasła jeszcze widoczność światła miłości dla
sztuki, skoro panna Perceval, odrzuciwszy najświe-
tniejsze propozycje lordów zostaje wierną jedynemu
swemu kochankowi... publiczności.

Kochanek... to jest publiczność, był wczoraj tego
zdania, że „Gwiazda” mogła wcześniej w ten sposób

się odczuwać. Skróciłoby to o wiele flegmatyczne za-
loty nudnych synów Albionu, ale pozbawiłoby panów:
Rapakiego i Ostrowskiego sposobności stworzenia
dwóch komicznych sylwetek. Kiedy mówimy *dwóch*,
grzeszymy przeciwko prawdzie, w istocie widzieliśmy
jedyn tylko typ, uosobiony w dwóch postaciach róż-
niących się jedynie wzrostem, tuszą i zewnętrzną cha-
rakterystyką, bo wewnętrzne różnice charakterów,
dwa odrębne gatunki dziwactwa nie zostały uwydat-
nione zapewne z winy autora, który nie potrafił użyt-
kować naturalnie następujących się sprzeczności.

Jednostajność ta i staranie się obu artystów o jedna-
kowe zachowanie chłodu i sztywności angielskiej, u-
czyniły jeszcze nudniejszą sztukę, która opiera się na
tak przesadzonej i nieprawdopodobnej sytuacji, że
tylko szarża w grze może nadać jej nieco życia. Ar-
tyści traktowali swoje role poważnie, a opracowa-
wszy je jakby istotne charaktery, każą sztukę samą brnąć
na serjo, co jest najzupełniej nie możliwym. Ta nie-
zgodność nastroju sztuki, z tonem gry artystów, tem
bardziej uwidoczniła rozwlekłość scen, w których tytu-
łowa bohaterka podrzędna prawie odgrywa rolę. Nie
dziwimy się też że panna Popiel, nawet przy swoim
niepospolitym talencie, nie zdołała dodać blasku tej
gwiazdzie, przeznaczonej zapewne na rychłe zanurze-
nie się w mgłach zapomnienia.

Wiadomości miejscowe.

— „Bluszcz“ w zeszytygodniowym numerze swoim
(Nr 9) ogłosił konkurs na *Dzieło o wychowaniu ma-
cierzyńskim*, któreby, jak pragnie redakcja— „na
gruntownych zasadach oparte i wszechstronnie opra-
cowane“ było. We wczorajszym numerze tego same-
go pisma zamieszczone jest wezwanie do wszystkich
czasopism, o powtórzenie warunków konkursu.

Czyniąc z naszej strony żądaniu powyższemu za-
dość, podajemy do wiadomości, tych, którzyby w kon-
kursie udział przyjąć chcieli: że 1) Rękopisma dzieła
o wychowaniu macierzyńskim nadesłane być winny
najpóźniej do d. 1 kwietnia 1875 r.

2) Rękopisma nadesłane, oddanemi zostaną do oce-
nienia oddzielnemu Komitetowi, złożonemu z osób,
których nazwiska w dniu zamknięcia konkursu przez
pisma publiczne ogłoszone będą.

3) Autor dzieła przez Komitet za odpowiednie
uznane, otrzyma od wydawcy „Bluszcza“ sumę rs.
200. Własność rękopisu zostaje przy autorze. Re-
dakcja „Bluszcza“ zostawia tylko dla siebie prawo
pierwszeństwa do nabycia rzeczonych rękopismu.

4) Paczki zawierające rękopisma winny być opa-
trzone osobnym znakiem; w oddzielnej zaś kopercie
zapieczętowanej z napisem: „Do księgarni Michała
Glücksberga—na konkurs dzieła: *O wychowaniu Ma-
cierzyńskim*“ winna się mieścić kartka, obejmująca
nazwisko autora, oraz ten sam znak, co na paczce,
zawierającej rękopism.

Adres: Do księgarni Michała Glücksberga w War-
szawie, przy ulicy Krakowskie-Przedmieście. Nr 411
(7 nowy).

Przytem redakcja zamieściła długi szereg myśli
pedagogicznych, które tak streszcza ostatecznie:

„Potrzeba matkom naszym pomocy, działającej za-
równo na umysł, jak i na serce, stawiającej im przed
oczy w dziele wychowania dziecka wysoki ideał spó-
łecznych obowiązków i duchowych przeznaczeń czło-
wieka, który nie samym chlebem żyje. Wierzyć mo-
cno, kochać gorąco, miłość swoją oprzeć na podnio-
słym pierwowzorze dobra i piękna, oto czem księga
konkursowa ma w pracy wychowania wspomóc ko-
biecie.“

— Wymagania sanitarne coraz pilniej uwzględnia-
ne bywają w naszym mieście. Od dnia wczorajszego
naprzykład, wszystkie ścieki uliczne wysypywane są
proszkiem karbolowym.

Tych wszystkich, którzy w ostrożności tej widzą ob-
jaw groźny, winni jesteśmy uspokoić. Wysypywanie
karbolem nie ma na celu usunięcia choroby epidem-
icznej, która obecnie nie trapi bynajmniej Warszawy,
lecz jest jedynie środkiem utrzymującym w mieście
czystość i porządek.

— Na scenie Teatru Wielkiego artyści opery wło-
skiej rozpoczęli próby pamięciowe z „Don Karlosa.“

— Żółkowski zachorował.

Niespodziewany ten wypadek nabawił niemałego
kłopotu reżyserję dramatu, zachwiał bowiem silnie
repertuar, którego Żółkowski jest jednym z głównych
filarów.

Z powodu tej choroby wystawienie kilku sztuk za-
powiedzianych ulegnie zwłoce.

Miedzy innemi odłożoną zostanie aż do wyzdrowie-
nia Żółkowskiego komedia p. n. „Fałszywi Poczciwi-
cy“, z której w przyszłym tygodniu rozpocząć się mia-
ły pamięciowe próby.

Natomiast reżyserja, umiająca sobie zawsze radzić
w krytycznych dla repertuaru czasach, zabiera się do
wystawienia przedewszystkiem „Pozytywnych“ Na-
rzymskiego.

Próby z tej komedji rozpoczną się w przyszłym ty-
godniu, prawdopodobnie więc za dni kilkanaście wy-
stawioną już ona zostanie.

— Po wyjeździe z Warszawy opery włoskiej, ma-
jącym nastąpić w dniu 28 bieżącego miesiąca oba-
dwa dyrektorowie opery miejscowej panowie Qwattri-
ni i Münheimer rozpoczną odpowiednie prace w celu
wystawienia na lato kilku więcej interesujących oper.

Przed innemi przez dyrektora Quattriniego wysta-
wioną będzie „Mignon“ Thomasa, a przez dyrektora
Münheimera „Straszny Dwór“ Moniuszki opera od-
znaczająca się korzystnie jak wiadomo śliczną muzyką
i kunsztownie przez Chęcińskiego ułożonem librettem.

Z powrotem ze Lwowa w dniu 1-ym Kwietnia na-
szej utalentowanej primadonny pani Dowiakowskiej
bezwzględnie z tych dwóch oper rozpocząć się mają
sceniczne próby.

— Tragik p. Neville już w początku przyszłego ty-
godnia opuszcza Warszawę i wystąpi po raz ostatni
publicznie w przyszłą sobotę na wieczorze Muzykal-
no-deklamacyjnym w Resursie „Harmonja.“—P. Ne-
ville będzie deklamował w języku niemieckim sceny
z Marji Stuart Schillera, i z Otello Szekspira, jako też
dwa poemata z angielskiego przez hr. Albrechta Wic-
kenburg tłómaczone a mianowicie „Idiota“ i „Kleo-
patrę.“ Część muzyczną urządził p. Issleib, a między
innemi chór męzki „Liedertafel“ powtórzy dwa śpie-
wy, które na ostatnim sobotnim wieczorze w Harmonji
tak powszechnie się podobały. Szczegółowy program
tego wieczoru wkrótce ogłosimy.

— Posiedzenie Towarzystwa Wzajemnego Kredytu
z powodu nie zebrania się w d. 9 b. m. ustawą przepi-
sanej liczby uczestników odłożonem zostało do dnia
30 b. m. (Ustawa przepisuje, ażeby posiedzenie było
ważnem, obecność połowy zapisanych uczestników, któ-
rych jest obecnie 1,581. Zebrało się zaś w d. 9 b. m.
wraz z plenipotentami 514).

— Fortepianista Marek wraz ze skrzypkiem wę-
gierskim Remeny'm (pisałszy już o nich wczoraj)
przybędą niezadługo do Warszawy. Pan Marek, zio-
mek nasz, posiada już ustaloną sławę, szczególnie
jako egzekutor nieśmiertelnych utworów Szopena.

— Dowiadujemy się, że ulica Trębacka od dnia 1go
lipca r. b., ma mieć znaczną bardzo ilość mieszkań
do najęcia w skutek przymusowego usunięcia z niej...
zawad dotychczas się tam napotykających. Tym spo-
sobem można powiedzieć, że Warszawie przybędzie je-
dna ulica więcej i to w części miasta najbardziej zalu-
dnionej i ruchliwej.

Cały charakter tej dzielnicy ulegnie też zmianie
w skutek spodziewanego jeszcze w ciągu roku bieżą-
cego przeniesienia biur kantoru pocztowego i pocztamtu
warszawskiego z dotychczasowego ich pomieszczenia
do gmachu zakupionego i w części już zajętego na
pocztę, na rogu ulicy Ś-to-Krzyżkiej i placu Warec-
kiego.

Dzisiejszy gmach pocztowy sprzedany będzie z licy-
tacji, i zapewne zamieniony zostanie na passaż.

— Obraz Dyleńskiego „w górach“ darowany
Warszawskiemu Towarzystwu Dobroczynności na
zwiększenie stałego funduszu sierot i ochron, rozegra-
ny zostanie w loterję.

Biletów będzie 750, po rublu. Obraz ten w bardzo
pięknych złożonych ramach znajduje się na Wystawie
Zachęty Sztuk Pięknych.

Za kilka dni wypuszczone będą bilety. O miejscach
gdzie będzie je można nabyć i o sposobie rozegrania
doniesiemy w swoim czasie.

— W wczorajszym Numerze Gazety Polskiej, ukoń-
czoną została powieść Wiktora Hugo „Rok 93“. Przez
miesiąc wydrukowano trzy tomy.

— Jednemu z miłośników natury wydarzył się kil-
ka dni tam wcale niemiły wypadek. Korzystając
z pierwszego dnia nęcącego całym powabem uśmie-
chu wiosennego przechadzał się on po parku łazien-
kowskim w pobliżu wody. Obudzające się w roślinach
i drzewach życie wiosenne tak go zajmowało, iż zapar-
trywszy się na piękny roztaczający się w koło niego
widok podsunął się nad sam brzeg stawu i ocucił się
raptownie w zimnej kąpieli. Staw w tym miejscu był
bardzo głębokim i nieuwaga spacerującego mogłaby
się zakończyć bardzo smutnem następstwem, gdyby
na pierwszy krzyk wpadającego w wodę nie była nad-
biegła służba pałacowa, która też w sam czas jeszcze
zdołała mu udzielić ratunek.

— W dniu dzisiejszym ukończonem zostało cią-
gnięcie 2-iej klasy 122 loterji i dwie znaczniejsze wy-
grane padły na N-ra następująca:

Rs. 10,000 na Nr 5228 u koll. Lejby Orzeł w Sield-
cach. Rs. 1000 na Nr 9170 u koll. Bergstejn w Białym.

— Na koncercie pana Matuszyńskiego mają być
wykonane utwory znane lub nieznane wcale, najzna-
mienitszych kompozytorów.

Z wiadomych nam numerów programu, oprócz
„Poloneza“ Moniuszki z „Hrabiny“ aranżowanego na
głosy męzkie mieszane, który ma być wykonany przez
solistów opery, usłyszymy na tym koncercie piękny

ustęp z „Aidy“ najświeższej opery Verdiego cieszącej
się we Włoszech powodzeniem i ustęp z opery „Goto-
wie“, nowego włoskiego kompozytora, Gobatti'ego,
która przed niedawnym czasem wystawiona w Rzymie
zwróciła na swego twórcę oczy muzycznego świata
i utorowała mu drogę do sławy i złota. Sądząc z tych
tylko części programu, koncert pana Matuszyńskiego
będzie bardzo ciekawy.

— Po wieczornem cieple i pogodzie, wczoraj wie-
czorem dostał się nam jako niespodzianka śnieg naj-
zupełniej zimowy, który do dzisiaj bieli ulice i dachy.

— Osoba Nieznajoma złożyła na pokrycie kosztów
nadanszlagowych budowy drugiego piętra nad głów-
nym gmachem Instytutu Głuchoniemych rs. *Trzysta*.
Zarządzający Instytutem, oświadczając za dar tak
znakomity zacnemu ofiarodawcy najserdeczniejsze po-
dziękowanie, uważa sobie obowiązkiem podać do wia-
domości publicznej objaśnienie co do powodów, które
konieczność owych kosztów dodatkowych wywołały.

Przy sporządzaniu anszlagu pierwotnego, budowni-
czy nie mógł przewidzieć tego, co się okaże po odkry-
ciu dachu i pokładowych sufitowych.

Otóż okazało się, że końce belek pokładowych były
tak zgniłe, że koniecznem już było dać inną konstruk-
cję gzymsom, belki nadbijać, na około całego gmachu
oszalować dach deskami na szerokość kilku łokci i
szalowanie to pokrywać nowym cynkiem wagi osmiu
arkuszy na centnar. Sama robota blacharska podnio-
sła się w kosztach z 200 na 800 rubli.

Dalej, nadciąg (träger), który utrzymywał pokład
belek pierwszego piętra i pierwotnie miał być przenie-
siony na drugie, okazał się tak wykrzywionym, że mu-
siał być odrzuconym i zastąpionym przez kosztowne
wiązanie wiszące (hängewerk).

Po trzecie, w ciągu samej już budowy Komitet bu-
dowlany uznał za konieczne podniesienie murów pier-
wotnie projektowanych o 12 cali, co było koniecznem
dla zyskania większego światła i czystszej powietrza
w salach, w których ma zajmować się rzemiosłami po-
20 i 30 chłopców.

Projekt pierwotny, ułożony przeważnie w widokach
juk największej oszczędności musiał być zamieniony
ze względów higienicznych.

Po czwarte, sygnaturka, w której umieszczone są
dzwony zegarowe, po przeniesieniu jej i ustawieniu
o jedno piętro wyżej, okazała się niekształtną budką,
cały gmach szpeczącą. Należało zrobić inną z zabez-
pieczeniem dzwonów od wicherów i śniegów przez za-
luzję z urządzeniem daszku wewnętrznego, któryby
się przyczyniał do większej głośności dzwonów, prze-
znaczonych do ogłaszania godzin mieszkańcom okoli-
cznym.

Po piąte, zabezpieczono przy tej sposobności gmach
od uderzeń piorunów przez urządzenie konduktora.

Po szóste, budowniczcy nie mogli przewidzieć, że
Kwiecień, Maj i Czerwiec zeszłego roku będą tak
dżdżyste, że po zdjęciu dachów, deszcze pozalewały
klasy i przemoczyły na skróś sufity nie tylko pier-
wszego piętra ale i parterowe, tak że należało wszyst-
kie sufity w gmachu odrywać, nanowo je trzcinać,
zacierać i wszystkie sale przemałowywać. Wszystkie
te okoliczności podniosły pierwotny koszt budowy
o rs. 2800.

— W tych dniach ma się odbyć wielki koncert, na
korzyść Ochrony wojskowej. W koncercie tym, urzą-
dzonym przez p. L. Lewandowskiego, ma być wykona-
ną przez 5 orkiestr wojskowych, fantazja Antoniego
Kątskiego, p. t. „Przebudzenie się lwa.“

— O ile nam wiadomo, w dniu jutrzejszym nie bę-
dzie zwykłego piątkowego zebrania w Towarzystwie
muzycznym.

— Opowiadano nam zdarzenie, że przed kilku ty-
godniami do biura Towarzystwa Kredytowego ziem-
skiego zgłosił się jakiś ubogo ubrany włościanin
z prośbą o przyjęcie w depozyt pewnej summy w li-
stach zastawnych Towarzystwa ostatniej serji. Sum-
ma ta wynosiła jak na włościanina bagatelkę, bo tylko
75,000 rubli.

— Dziś rozpoczęte zostały roboty w celu naprawy
kanału na ulicy Trębackiej i z tego powodu przejazd
przez tę ulicę od strony ulicy Wierzbowej do rogu No-
wo-Senatorskiej został wstrzymany.

— Ścieki kanałowe wyraźnie domagają się otwie-
rania ich części nie dla widoku, który w każdym ra-
zie jest niemiły, ale dla usunięcia gorszych następstw.
Zbyt może wązki ściek kanałowy łączący się na rogu uli-
cy Żabiej naprzeciw Banku, tak się zatkał że prze-
pływ zatamowany został. Otworzono go wczoraj i
podjęto roboty dla usunięcia nagromadzonych w wiel-
kiej ilości nieczystych miazm utrudniających funkcyj-
nowanie kanału.

— (Art. nad) *Panie Redaktorze!* W pewnem kół-
ku lubowników teatru wszczął się spór o to, która ro-
la, dla zdolnego artysty, jest trudniejszą w Otellu,
czy tytułowa — zazdrosnego murzyna — czy prze-
wrotnego Jaga?

Zdanie ludzi kompetentnych, do których odwołuje-

my się za pośrednictwem Pisma Pańskiego — ma rozstrzygnąć zakład, z którego przegrana przeznaczoną jest na powiększenie funduszu na stypendjum Kopernika.

Przesyłając przy niniejszem rs. 1 jako dobrowolną od siebie ofiarę, na cel powyższy, tuszę sobie że ze względu na rezultat zakładu raczysz Pan pomieścić tak naszą odezwę jak i odpowiedź w swoim piśmie.

Z szacunkiem B.. d B...n.

P. R. Rubel jeden otrzymaliśmy, prosimy kompetentnych o przesłanie nam swego zdania. Według nas rola Jaga trudniejsza od roli Otella. Motywa takiego zdania przy sposobniejszem czasie wyłuszczymy.

— Biedny poeta składa kop. 20 na rzecz „moralnie zaniedbanych dzieci“ ażeby wzbudzić odrobinę litości w złośliwym serduszkach *Maryi-Anny* i oduczyć ją brzydkiego wyśmiewania się z brata swojego po piórze: W. J. produkowaniem „hymnu na cześć jej ułożonego.“

— Złożono w Redakcji Kurjera Warszawskiego od P. B. kop. 30 dla Matki z 5-giem dziećmi przy ulicy Ś-to Jańskiej N. 9 od S. K. kop. 40 na stypendjum Kopernika od D. S. Rsr. 3, od O. Rsr. 1 dla Matki z córką. Mufka znaleziona w Sali Ratuszowej na wczorajszym odczycie i Pugilares znaleziony 11 b. m. na ulicy Ś-to Krzyżkiej za udowodnieniem odebrane być mogą w Redakcji Kurjera.

— *Stafemu Prenumeratorowi.* — Tytuł chirurga filozofii ś. p. August Wilkoński sam sobie nadał.

W Niedzielę dnia 3 (15) Marca 1874 roku, o godzinie 1 z południa w Salach Redutowych, danym będzie **Wielki Koncert** na dochód Niezamożnych Studentów Cesarskiego Warszawskiego Uniwersytetu, ze współudziałem: Pań: Prylińskiej i Saenger. Panów Cieślowskiego, Królikowskiego, Noskowskiego, Wasilewskiego, chóru (Amatorów i Artystów opery), oraz Orkiestry Teatru Wielkiego, pod dyktando **Adama Münchheimera.** — **PROGRAM:** 1. Uwertura z opery *Jadwiga*, Kurpiński; 2. Czasy, ballada (słowa Ad. Mickiewicza, Moniuszko, odśpiewana przez p. Noskowskiego; 3. a) Nocturne, Chopin; b) Mazurek, Chopin; c) Etude, Nowakowski, odegra na fortepianie panna Saenger; 4.

Arja z opery *Stradziota*, (słowa J. S. Jasińskiego), Münchheimer, odśpiewana przez p. Cieślowskiego (1-szy raz); 5. Marsz uroczysty z *Krzyżaków* (**Konrad Wallenrod**), Dobrzyński; 6. a) Kalina (słowa Lenartowicza), Komorowski, b) Słowiczek (słowa Lenartowicza), Moniuszko, odśpiewa p. Prylińska; 7. Flisaki (słowa F. Schöbera), Krakowiak, Münchheimer, odśpiewa pan Wasilewski i chór (1-szy raz); 8. Jedna z wielu (W. Szymanowskiego), wypowied. p. Królikowski; 9. Prolog z opery *Straszny dwór* (słowa J. Chęcińskiego), Moniuszko, odśpiewają pp. Cieślowski, Wasilewski i chór. — Nr 1, 4 i 9 z orkiestrą. Fortepian koncertowy Bechsteina, ze składu pp. Herman i Grosman. Cena miejsc: Krzesło w pierwszych rzędach rs. 3, w następnych rs. 1 kop. 50. Bilet wejścia rs. 1. Galeria kop. 50. — Biletów nabyć można w księgarniach: Gebethnera i Wolffa, Ungra i Banarskiego, Sennewalda, Hössicka, Orgelbranda, oraz w cukierniach pp. Kocha, Loarsa, Toura, jak również przy wejściu.

+ Pojutrze, o godzinie 10½ z rana, odbędzie się w kościele Śgo Krzyża Msza żałobna, za duszę ś. p. **Pelagii** z de Tylich **Korzeniowskiej**; na którą jeden z wnuków zaprasza Rodzeństwo i Znajomych.

+ Pojutrze, o godzinie 10tej z rana, odbędzie się Nabożeństwo za spójność duszy ś. p. **Adama Trąbaczewskiego**, w kościele Narodzenia Najświętszej Marii Panny, przy ulicy Leszno; na które pozostałe córki zmarłego, zapraszają Familję i Znajomych. — 3038 —

+ Pojutrze, jako w pierwszą rocznicę śmierci ś. p. **Władysława Strupiańskiego**, Urzędnika Rządu Gubernialnego Warszawskiego, odprawi się Nabożeństwo żałobne, w kościele Przemienienia Pańskiego, o godzinie 10tej z rana; na którą matka z rodziną, zaprasza uprzejmie Przyjaciół i Znajomych nieboszczyka. — 3072 —

+ Wczoraj t. j. 11 Marca po południu, po długiej chorobie, opatrzony ŚŚ. Sakramentami, przeżywszy lat 70, onegdaj przeniosł się do wieczności. Pograżona w nieutulonym żalu żona wraz z dziećmi i wnukami, zaprasza Krewnych, Przyjaciół, Kolegów i Znajomych zmarłego, na Nabożeństwo żałobne, jutro o godzinie 10tej z rana, w kościele Śtej Anny, na Krakowskim-Przedmieściu odbyć się mające, a następnie na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu o godzinie 5tej po południu, z tegoż kościoła na cmentarz Powązkowski. — 3041 —

+ Ś. p. **Antoni Cieplowski**, majster kowalski, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzony ŚŚ. Sakramentami, przeżywszy lat 70, onegdaj przeniosł się do wieczności. Pograżona w nieutulonym żalu żona wraz z dziećmi i wnukami, zaprasza Krewnych, Przyjaciół, Kolegów i Znajomych zmarłego, na Nabożeństwo żałobne, jutro o godzinie 10tej z rana, w kościele Śtej Anny, na Krakowskim-Przedmieściu odbyć się mające, a następnie na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu o godzinie 5tej po południu, z tegoż kościoła na cmentarz Powązkowski. — 3041 —

+ (*Art. nad.*) Śmierć, to prawo smutne i nieubłagane, wyrwała z pośród nas niedawno, bo w dniu 16

z. m., ś. p. **Celinę z Dobrowolskich Tymienieckę**, żonę Nadzorce Szpitala Śgo Rocha w Warszawie.

Iluż sercom śmierć ta bolesną zadała ranę! Ileż osób skupiła w smutnym pogrzebowym obchodzie! A wszakże nie wyróżniały zmarłą dostojności światowej, nie wyróżniały ją również i bogactwa. Bo też wyróżnienie takie było dla ś. p. Celinę zbytecznem. Posiadała ona większe bogactwa w rzadkich swych cnotach i zacności charakteru. Z bogactwa tego korzystała liczna jej rodzina, korzystali ci wszyscy, którzy ją znali.

Urodzona w domu zamożnych niegdyś rodziców, obywateli powiatu Garwolińskiego — jedynaczka, wychowana z całą starannością nacechowaną najszlachetniejszymi zasadami, w młodości jeszcze wieku została zaślubiona ś. p. Racyńskiemu, b. Urzędnikowi Kom. Spraw., z którym przeżyła tylko lat sześć; następnie weszła w powtórne związki z opłakującym ją obecnie małżonkiem, któremu była prawdziwą ośłodą życia.

Ś. p. Celina niezwykłą była niewiastą. „Domō sed, lanam fecit“ było godłem nieboszczki. Rozumiała ona co to jest ognisko domowe; umiała być najlepszą żoną, pełną poświęceń przyjaciółką. W kole rodzinnem starała się każdemu być użyteczną, pomocną; miłość bliźnich, ta najwznioślejsza cnota chrześcijańska, miała w niej godną przedstawicielkę. Utworzyła w koło siebie świat całkiem nowy, inny, którego była duszą i życiem; kochała ludzi i ludzie ją kochali.

Cześć Twojej pamięci zagna niewiasto. Cześć Twym popiołom. — *St. P.* — 2933 —

— W niedzielę, dnia 15go b. m., jako w rocznicę śmierci b. p. **Zygmunta Bersohn**, niegdyś Członka b. Rady Szczegółowej Domu Schronienia Starozakonnych, odprawionem będzie za spójność jego duszy, w miejscowej synagodze instytutu, o godzinie 1szej z południa, Nabożeństwo żałobne; na które Zarząd Instytutu zaprasza Krewnych, Przyjaciół i Znajomych nieboszczyka.

Ostatnie Wiadomości Polityczne.

Najżywiej zajmuje teraz prasę raport Wolseleya o spaleniu Kumassi. Wódz angielski wcale kroku tego jako złego nieuniknionego nie przedstawia i przeciwnie żałuje, że nie mógł spalić „barbarzyńcom“ świętych grobów królewskich znajdujących się w osobnym przybytku. W chwili kiedy się zabierał do tego czynu mającego pokazać Murzynom potęgę i cywilizacyjną postępnictwo Anglii spadł deszcz ulewny i generał angielski obawiając się, aby mu potoki niebieskie drogi nie pozalewały przyspieszył wyjście swoje z Kumassi. Nie spełnił więc wszystkiego co sobie za obowiązek uważał — ze ściśniętem pewno sercem. Takie fakta spełniają się i zeznają z całą odwagą filozoficzną w jasny dzień XIX wieku, przez reprezentantów narodu, któremu przysłać można rolę przodownika cywilizacji! Dzienniki angielskie „Saturday Review“ i „Pal Mall Gazette“ ganią spalenie stolicy Aszantjów. „Journal des débats“ porzypomina podobną „zimną krew“, jakiej dowiódł obecnie Wolseley przed czternastu laty w Chinach okazaną przez lorda Elgin, pełnomocnika Anglii przy ówczesnej wyprawie francuzko-angielskiej. Ten to lord wydał wówczas rozkaz spalenia pałacu letniego cesarza Chińskiego. Wolseley dalej zaszedł w zamiarach swoich d. 5 lutego. Jeżeli jest jakie prawo narodów w wojnach — to nie obowiązują one w stosunkach z barbarzyńcami, do których nie mają zresztą zastosowania pojęcia *człowieka i narodu*.

Aczyńcy powznosiłi forte w głębi kraju i chcą wyckekiwaniem zniewolić Holendrów do ustąpienia. Liczą wiele na cholere i inne choroby zaraźliwe, jakie pora deszczów za sobą pociąga — i sądzą, że ostatecznie Holendrzy powrócą tam skąd przyszli. „Indep. belge“ przypomina, że Holendrzy flegmatyczną wytrwałością swoją ¾ Sumatry już opanowali i że wszędzie tak jak i teraz pod Aczyńcem zaczęli od okopywania się w szanach a kończyli zawsze na podbojach. Gaskońskie blagierstwo tylko mogłoby kampanję obecną przedstawiać jako pomysłą dla Holendrów; w kole czasu wszakże z podobnych kompanji złoży się ostatecznie zagłada niepodległości Aczyńskiej. Malajczycy przeczuwając może ten koniec żałośnie oskarżają Anglików o zdradę. Wiadomo, że układ z Anglią z r. 1871 dał Holendrom możność nieograniczonego gospodarowania na Sumatrze. Ze strony rządu aczyńskiego zaprzeczają ciągle istnienia jakiegokolwiek traktatu z r. 1857. Na ten zaś rzekomy traktat powołuje się właśnie Holandia po drugiej już kampanji szukająca dopiero powodów do wojny, niesłusznie wszczętej. Świeta dla okraszenia niezbyt świetnych tryumfów donosi, że dwaj książątka machometanścy (Imami) na zachodzie wyspy uznali się za lenników Holandji.

„Reichsanzeiger“ z dnia 9 b. m. donosi, że cesarz Wilhelm tego dnia używał przejażdżki w zamkniętym powozie; obwieszczenie podobne nie dowodzi w ogóle zadawalniającego stanu zdrowia cesarza.

W Trewirze zamknięto seminarjum, którego biskup Eberhard trzymany już obecnie w więzieniu z własnej woli zamknąć się wzbrań. Professorowie seminarjum z początku opierali lecz po kilku godzinach ulegli. Klasy opróżniono, szkołę zamknięto, opieczetowano i obstawiono strażą — Sąd apellacyjny w Poznaniu skazał biskupa Janiszewskiego, zarządzającego dyceją, na 300 tal. kary za list napisany do nauczyciela religii Schroetera.

„Cheveaux-legers“, najbardziej krańcowi legitymiści Zgromadzenia Narodowego zamierzają podobno zapropnować albo rozwiązanie tej reprezentacji, albo też bezwzględny wybór Henryka V (Chamborda.) Klerykalny „Monde“ donosi, że Mac-Mahon nie będzie u Nigry na obiedzie w rocznicę urodzin Wiktora Emanuela. Bytność podobna byłaby zbyt silnym objawem sympatji dla Włoch, które skrzywdziły Papieża — pisze dziennik.

Sułtan ma być bardzo zadowolonym z nominacji Arnina na posła niemieckiego w Konstantynopolu.

Wiktor-Emanuel spodziewa się na maj, na wystawę kwiatów we Florencji, przyjazdu Cesarza austriackiego. Wiadomość tę podaje „Nazione“ florencki.

S. P. Wolseley zawarł pokój z Aszantjami. D. 13 lutego stawili się w jego kwaterze głównej posłowie króla Koffiego, przynosząc jako okup 1,000 uncji złota. Wolseley tekst traktatu posłał Koffiemu do podpisania w Kumassi. W depeszy z d. 22 lutego nie ma jeszcze wyraźnej wzmianki czy tekst podpisany już zwrócono Wolseleyowi ze stolicy Aszantjów.

Depesze Telegraficzne.

Warszawa, dnia 12 Marca, godzina 11 minut 30.

Wiedeń 11go. — Posiedzenie Izby deputowanych. Rozprawy specjalne nad prawem wyznaniowem. Süß proponuje poprawkę do paragrafu 3go, dotyczącą zniesienie przysięgi dla biskupów, arcy-biskupów i wikariuszów biskupich przed objęciem urzędu. Po przemówieniu wnioskowi głównego mówcy ministra oświaty Koppa, poprawkę odrzucono. Projekt komitetu przyjęty bez zmiany aż do 7go paragrafu.

Peszt 11go. — Cesarz odwiedził dziś w południe Franciszka Deaka, w hotelu Królowej angielskiej.

(Przegląd polityczny mieści się w dzisiejszym dalszym ciągu Kurjera).

R Ó Ż N O Ś C I.

Smutne zdarzenie opowiadają dzienniki bukareszteńskie.

Żona zamieszkałego w Bukareszcie jeneralnego inspektora wojskowej służby zdrowia, d-ra Davila, była obecną na popularnym wykładzie męża swego w przedmiocie chemji.

Po wykładzie uczuła lekkie mdłości, dr Davil przeto prosił szefa laboratorium o przyrządzenie dla niej proszku chininowego.

W nieszczyśnym pośpiechu jednak zamiast żądane go proszku dano pani Davila zażyć dozę strychniny, trucizny jak wiadomo bardzo gwałtownej.

Zaledwie przeto nieszczyśliwa wyszła z sali i wstąpiła do pobliskiego magazynu za sprawunkami, bez życia padła na ziemię.

Rozpacz licznej rodziny, a także sprawcy nieszczyścia, laboranta, po rozgłoszeniu wypadku, była nie do opisania.

Wypadki podobne, niestety, zdarzają się dość często z przyczyny nieogledności lub niesumienności laborantów.

Przed rokiem np. zginęła w ten sam sposób w Wiedniu młoda kobieta, Joanna Mayer, której w słabości niebezpiecznej (zamiast recepty przepisane go leku, przyniesiono z apteki truciznę jakąś, za co nieogledny pomocnik aptekarski sądownie został ukaranym.

Wczasie karnawału były w modzie nowego rodzaju wachlarze, nazwane „szytletami“ dla tego że rączka ich miała rzeczywiście kształt szytletu, a panie nosiły je u boku.

Otóż pewne towarzystwo balowe w Wrocławiu potrzebując do kotyjonu 150 takich wachlarzy, a nie mogąc takiej ilości dostać na miejscu, udało się bezpośrednio do fabrykanta w Berlinie, a to następującym telegramem: „Prosimy o natychmiastowe przysłanie 150 szytletów dla towarzystwa X., na ręce pana Y. w Wrocławiu.

Telegram ten, rozumie się, zwrócił na siebie uwagę przedewszystkiem berlińskiego urzędu telegraficznego a następnie policji, która też drogą urzędową zapytała w Wrocławiu, w jakim celu towarzystwo X. zamawia taką znaczną ilość „szytletów“?

— Poszyt 1szy „Świata muzycznego“, wydawane go przez p. J. Kaufmana, opuścił prasę i obejmuje następujące kompozycje: A. Goria „Vieux Menuet“, M. Ziehrer „Florette (Polka Mazurka)“ i Köllinga „Thème Hongroise“.

— Rada Warszawskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu. — Gdy na zwołanem na dzień 25 lutego (9go marca) 1874 r. zwyczajnem Zebraniu Ogólnem Członków Towarzystwa, nie znalazła się liczba obecnych § 30 ustawy przepisana, to jest połowa wszystkich ogólnie Członków, 1181 wynoszących, przeto ogłasza się i zwołuje niniejszem powtórne Zebranie Ogólne, w nowym terminie na dzień 18 (30) marca 1874 r. (nie zaś na 17 (29) marca, jak ustnie ogłoszono na niedoszłym Zebraniu, a to z powodu święta) na godzinę 2gą z południa, w Warszawie, w gmachu Resursy Kupieckiej przy ulicy Senatorskiej Nro 471d.

Na tem powtórne Zebraniu Ogólnem rozpoznawane będą bez względu na liczbę obecnych Członków w myśl § 30 ustawy, te tylko przedmioty, które były przygotowane i zapisane na porządek dzienny niedosłego Zebrania, a mianowicie:

przedstawienie Sprawozdania Zarządu z raportem delegacji rachunkowej za rok 1873 z wnioskami Rady o ustanowienie i rozdział zysków i zatwierdzenie bilansu, oraz etatu; wybór dwóch Członków Rady i jednego Członka Zarządu, oraz Członków do delegacji rachunkowej na rok bieżący.

Członkowie niemogący uczestniczyć na Zebraniu, mają prawo podług § 31 ustawy, udzielać innym Członkom pełnomocnictwo w formie listu; tylko dwa głosy z pełnomocnictwa są dopuszczalne.

Pełnomocnictwa winny być okazane Zarządowi, przynajmniej na trzy dni przed Ogólnem Zebraniem.

Nowe bilety wejścia, oraz Sprawozdanie z czynności Towarzystwa za rok 1873, wydawane będą Członkom od dnia dzisiejszego w biurze Zarządu w godzinach biurowych; w dniu zaś Zebrania, przy wejściu do sali.

(1-3) —2980—

— Dyrekcja Towarzystwa Akcyjnego Łazienek, Łazien i Pralni w Warszawie, przy Nowym Zjeździe, podaje do wiadomości, iż na ogólnem zebraniu Akcjonariuszów, odbytem dnia 10/22 lutego r. b., postanowiono wypłacić na akcje od Nru 1 do włącznie Nru 534, dywidendę za rok 1873 po rs. 38 na każdą 500-rublową akcję.

Właściciele akcji, na które odebrana została upłata dywidendy za rok 1873 w kwocie rs. 20 otrzymują za każdy kupon zeszłoroczny, po potrąceniu wzmiankowanej upłaty, resztę należności w ilości rs. 18.

PP. Akcjonariusze mogą zatem z kuponami zeszłorocznymi po odbiór wyżej przytoczonej dywidendy zgłaszać się:

w Warszawie do kantoru bankiera Stanisława Lesser przy ulicy Miodowej w godzinach biurowych;
w Petersburgu do St.-Petersburskiego Międzynarodowego Banku Handlowego. (1-1) —2956—

— Komitet Towarzystwa Resursy Kupieckiej, podaje do wiadomości, że w ciągu postu, w każdą sobotę, z wyjątkiem ostatniej wielko-tygodniowej, od godziny 7ej wieczorem, górne salony Resursy będą otwarte dla Członków Towarzystwa i ich Rodzin, z wolnym wejściem bez biletów. Zebrania te urozmaicone będą odczytami i muzyką; pierwsze przyjął na siebie Magister nauk przyrodzonych, pan Napoleon Milicer, i objaśniać je będzie doświadczeniami; druga kierowaną będzie przez pana Władysława Żeleńskiego, Professora Konserwatorium Muzycznego.

W nadchodzącą sobotę, 14go b.m., przypada odczyt.

(1-2) —3039—

Wody Mineralne Naturalne.

Skład Wód Mineralnych Naturalnych przy Apteczce pod firmą D-ra T. Heinrich, w Warszawie, przy ulicy Wierzbowej Nr 473 istniejący, ma honor zawiadomić WW. D-rów i Szanowną Publiczność, że oczekiwany transport Wody Węgierskiej Hunyady Janos Bitterquelle, nadszedł przed paru dniami. (2-3) —2812—

— Dr A. Rymarkiewicz, zamieszkał przy ulicy Nowy-Swiat, Nr 23; przyjmuje chorych codziennie do godziny 10tej rano i od 4tej do 6tej po południu.

(3-12) —2556—

Ostatni transport

MANDARYNEK

dojrzałych i słodkich, otrzymał dziś Skład Win, Owoców i Delikatessów i Braci Wróbel, obok kościoła Ś-go Krzyża.

2-3 —2898—

Redaktor Herman Benni.

W drukarni „Kurjera Warszawskiego.“ — Płac Teatralny Nr 473e (nowy 5). — Dobrażono Cezarypola.

Konkurs Maszyn do Szycia.

Na posiedzeniu Komitetu Konkursu w dniu 19 lutego (3 marca) w sali posiedzeń Warszawskiego Towarzystwa Dobroczynności odbytem uznano iż powyższy konkurs do skutku nie doszedł z następujących powodów:

1-o Louis Schlesinger przeciwko maszynom Pollacka żadnej swojej maszyny dostawić nie chciał.

2-o Louis Schlesinger przeciwko maszynie oryginalnej Singera dostawić nie chciał swojej maszyny na system Singera jak sam się wyraża „ulepszonej“ — pomimo listu swojego w Kur. Codz. Nr 36.

3-o Louis Schlesinger z maszyn we wszystkich sklepach przez sędziów wybieranych i opieczętowanych *pozrywał* u siebie pieczątki.

4-o Louis Schlesinger na ostateczną propozycję naszą abyśmy u niego a on u nas maszyny do konkursu wybierali, przystać nie chciał.

5-o Louis Schlesinger żądał *niby* konkursu tylko dwóch maszyn, jednej oryginalnej Singera z jego sklepu przez niego samego wybranej, drugiej oryginalnej Singera z magazynu przy ulicy Czystej, co sensu nie miało i czego by konkursem nawet nazwać nie można było.

Nam chodziło o wykazanie za pomocą konkursu wartości i trwałości tego co publiczność w jednym miejscu za droższe a w drugim za tańsze pieniądze kupuje—to jest o porównanie maszyny Pollacka z maszyną systemu Whelera i Wilsona przez Schlesingera sprzedawaną, i o porównanie maszyny oryginalnej Singera z maszyną na system Singera fabrykowaną a przez Schlesingera sprzedawaną (maszyn oryginalnych Singera albo nie, albo zaledwie parę sztuk dotąd na okrasę Schlesinger sprzedął).

Skonstatawaliśmy jednocześnie na temże posiedzeniu że żadna fabryka czyto w Berlinie czy we Wrocławiu pod firmą Braci Schlesinger nie egzystuje i że tym „powszechnie u nas znanym bankierem“ który przejmie gwarancję za Schlesingera jest p. Zygmunt Sachs utrzymujący na ulicy Miodowej kantor loterii i wekslu.

Opierając się na powyższych faktach oddajemy sprawę naszą najspokojniej pod sąd Szanownej Publiczności.—The Singer Company-Pollack Schmidt.

—2-2—2829—

— Professorowie Warszawskiego Uniwersytetu w prowadzonych przez siebie klinikach, udzielają chorym przy chodnim pomocy lekarskiej bezpłatnie, w następujące dni i godziny:

W chorobach chirurgicznych, codziennie od godziny 12-1, w szpitalu Ś-go Ducha, Prof. Girsztowt.

W chorobach chirurgicznych, we Środy i Soboty od godziny 9-10, w szpitalu Dzieciątka Jezus, Prof. Kosinski.

W chorobach wewnętrznych, codziennie od g. 11-12, w szpitalu Ś-go Ducha, Prof. Lambi.

W chorobach wewnętrznych, we Środy i Piątki od godz. 11 i pół do 12 i pół, w szpitalu Dzieciątka Jezus Prof. Andrejew.

W chorobach wenerycznych i skórnych niewenerycznej natury, w Środę i Niedzielę od 11 do 12, oraz w cierpieniach gardła wenerycznej i nie wenerycznej natury, we Wtorki i Piątki od 11-12, w szpitalu Ś-go Łazarza, Prof. Trautvetter.

W chorobach ocznych, codziennie od 1ej do 2ej w szpitalu Ś-go Ducha, Decent Wolfring.

—17-0—1982—

MYDŁA

tualetowe w najlepszych gatunkach

Savon des Bajaderes, Savon royal de Thiridace, Savon Guimauve, Savon de Fantaisie, Windsor soap, Savon a la rose, Mydło Fijolkowe, Poudre de savon do golenia, Savon transparent w najdoskonalszym gatunku, jakoteż zawierające wysoki procent gliceryny, Mydło glicerynowe płynne, nadające delikatność i białość cerze, z sokiem cytrynowym oczyszczające głowę z łupieżu, poleca Fabryka Perfam i Mydeł toaletowych, Juljana Adolph, przy ulicy Śto-Krzyżkiej Nr 22.

Kupującym w większych partjach, odstępuje się stosowny rabat.

2-10 —2782—

UZDOLNIONY MASZYNISTA

opatrzony chlubnymi świadectwami, któryby już pracował w większym zakładzie, może znaleźć dobre miejsce w Łazienkach Akcyjnych, przy Nowym Zjeździe. O szczegółach można się dowiedzieć między 4-tą a 5-tą godziną po południu, w Kantorze Bankiera Stanisława Lesser, przy ulicy Miodowej Nr 490/1.

2-3 —2897—

TRZY DOSKONAŁE GATUNKI

Cygar po 3 kop.

Diogenes, Chicago, La petite

Leopoldos,

poleca Fabryka Cygar „Imperial.“ Nabyć można u W-go Zygmunta Fruchtmanna w Hotelu Polskim, jak również w Dystrybucjach w Warszawie i na prowincji.

10-12

—814—

TIVOLI

Dziś we Czwartek d. 12-go Marca r. b. Koncert komicko-niemieckich i włoskich śpiewaków. Muzyka Pana Stan-kiewicza. Wejście kop. 30. Początek o godzinie 8 wieczorem. 1-1 —3074— W. REINER.

Fabryka Piór

zaopatrzoną została w Pióra Paryżkie i tutejsze kolorowe niefarbowane na obecną porę, z czem się polecam Szanownym Panom Kupecom i Magazynom; ulica Piwna Nr 11 nowy, na pierwszym piętrze od frontu.

2-3 —2672— A. LINKE.

W dniu 3-cim marca r. b., wieczorem, wybieg

i zginął Pies wyżeł

z rasy angielskiej, łaciasty, biały z kasztanowatym. Ktoby go odprowadził, lub dał o nim wiadomość do Starszego Ogrodnika w Łazienkach królewskich, otrzyma przyzwoitą nagrodę, w razie nieprawego zatrzymania prawnie poszukiwanym będzie.

2-2 —2350—

Ulica Bielańska Nr 608.

TAJEMNICZA REKĘ,

największe dzieło sztuki obecnego czasu, można widzieć codziennie czynną, od godziny 10-jej zrana do 9-jej wieczorem. Cena za wejście na pierwsze miejsce 50 kop. na drugie 30 kop. Na pierwszym miejscu otrzyma każdy zwiedzający niespodziankę (prezent) z ręki tajemniczkiej.

3-6 —2801— Prof. Felderman, z Berlina.

OPERA WŁOSKA.

Ostatnie przedstawienia w sezonie

Jutro w Piątek dnia 13 Marca

po raz ostatni Faust. Abonament zawieszony.

Panie: Mariani, Mecucci. Panowie: Pavani, Gasparini, So-

vestre.

W próbie. Don Carlos. —3078—

TEATR WIELKI.

Dziś: Hans Mathis — Wesele w Ojcowie. — Jutro: Faust ostatni raz ab. zaw.

TEATR MOZARTOSCI.

Intro: Gwiazda — Przejorna Mama.

KURS GIELDY WARSZAWSKIEJ

dnia 12 Marca 1874 roku.

	Ządano		Płacono	
	RUBLE i KOP. SR.			
Półimperialy Ros. rs. 6 kop. 9.	—	—	—	—
Dukaty Holenderskie rs. 3 kop. 60.	—	—	—	—
Pruskie tal. w bilet. rs. 1 k. 10.	—	—	—	—
Austrjackie floreny w bilet. k. 65.	—	—	—	—
Obliگی skarbowe 100 rs., (-d kop.)	—	—	—	—
Listy Zast. 3 okresu I s. za rs. 100	94	15	93	85
Listy Zast. 3 okresu II s. za rs. 100	94	—	93	76
Listy Zast. nowe 5 proc. z r. 1869.	92	15	91	85
Listy zastawne miasta Warszawy.	87	15	86	85
Listy Likwidacyjne rs. 100.	78	45	78	15
Obligacje kolei żel. Terespolskiej.	—	—	—	—
Bilety Banku Cezars. z r. 1860. . . .	97	—	96	—
Nowa Ros. poz. prem. z r. 1864. . . .	165	—	—	—
„ „ „ „ „ ostempl.	—	—	—	—
„ „ „ „ „ z r. 1866.	165	25	—	—
„ „ „ „ „ ostempl.	—	—	—	—
Akcje Drogi ż. War.-W. za sztukę	88	50	—	—
Akcje Dr. żel. Warsz.-Bydgoskiej.	—	—	69	75
Akcje Gł. Tow. Ros. Dr. żelaznej. . .	—	—	144	—
Akcje Dr. żel. War.-Terespolskiej. .	114	—	113	—
Akcje Banku Handl. War. rs. 250.	—	—	—	—
Akcje Banku Dyskontowego Warsz.	—	—	—	—
Akcje W. T. ubezpieczeń od ognia	—	—	127	—
Akcje kolei żel. Fabrycz.-Łódzkiej	100	35	—	—
Akcje T. Łazienek i Łazien 500. . . .	—	—	—	—
5% Listy zastawne rosyjskie.	—	—	—	—
Wartość kuponu bież. od List. Zast. kop. 88 ³ / ₄ .	—	—	—	—
Od Likwidacyjnych kop. 102 ³ / ₄ .	—	—	—	—
Od Listów Zastawnych nowych kop. 111 ¹ / ₄ .	—	—	—	—
Od Listów Zastawnych miasta Warszawy kop. 223 ¹ / ₄ .	—	—	—	—
Berlin; Weksel 100 tal. 8 d. rs. 107 k. 77 ¹ / ₂ rs. 107 k. 47 ¹ / ₂	—	—	—	—
Londyn; 3 m. 1 funt st. rs. 7 k. 25 ¹ / ₂ rs. 7 k. 23 ¹ / ₂ .	—	—	—	—
Paryż; Weksel 2 m. za 300 fr. rs. 87 k. 86 rs. 70 k.	—	—	—	—
Wiedeń; Wek. 2 m. za 150 w rs. 96 k. 97 ¹ / ₂ rs. 96 k. 52 ¹ / ₂	—	—	—	—
Akcje Banku Handlowego w Łodzi rs. —, ządano rs. —.	—	—	—	—

— Wysokość wody na rz. Wiśle pod Warsz. stóp 3 cali 9.

Stan powietrza.

Wczoraj wieczorem zimna stopni —, dziś rano ciepła st. 2,68, w południe ciepła st. 4,—. Barometr: 750 mm. (Deszcz).

— Dziś dołącza się pp. Prenumeratorom na prowincji Wykaz numerów Listów Likwidacyjnych 4% wylosowanych w dniu 2, 4 i 5 b.m. Dla miejsc owych w Kantorze Redakcji Kurjera Warszawskiego znajduje się do przejrzenia. — Na Warszawę zaś dołącza się Prospekt wydawnictwa Józefa Ungra.

Wydawca Gustaw Gebethner

(Patrz dalszy ciąg Kurjera i Dodatek.